

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА МЕХАНІЧНОЇ ТА
ЕЛЕКТРИЧНОЇ ІНЖЕНЕРІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Розробник: Надія ОПАРА, професор кафедри механічної та електричної інженерії, к.с.-г.н., доцент,

Полтава 2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Безпека життєдіяльності
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	Кафедра механічної та електричної інженерії
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: ОПАРА НАДІЯ МИКОЛАЇВНА , доцент Контакти: ауд. 343А (навчальний корпус № 3) e-mail: nadiia.opara@pdau.edu.ua тел. (0532) 56-96-87 посилання на сторінку викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/opara-nadiya-mykolayivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	274 Автомобільний транспорт ОПП Автомобільний транспорт
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Відсутні

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: здобуття здобувачами вищої освіти знань, умінь та практичних навичок із забезпечення особистої та колективної безпеки, попередження та мінімізації впливу небезпечних і шкідливих факторів у професійній діяльності та повсякденному житті.

Компетентності

Загальні

- ЗК 3. Здатність здійснювати безпечну діяльність;
- ЗК 4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові

-ФК 1. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту та їх систем;

-ФК 6. Здатність розробляти з урахуванням безпекових, економічних, екологічних та естетичних параметрів технічні завдання і технічні умови на проектування об'єктів автомобільного транспорту, його систем та окремих елементів; складати плани розміщення устаткування, технічного оснащення та організації робочих місць, розраховувати завантаження устаткування та показники якості технологічних процесів.

Програмні результати навчання

- ПРН 8 Розуміти і застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек.

Тема 2. Застосування ризик-орієнтованого підходу в управлінні безпекою.

Тема 3. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки.

Тема 4. Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу.

Тема 5. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС.

Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС.

Тема 7. Надзвичайні ситуації автотранспортної галузі.

Тема 8. Основи пожежної безпеки.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

1. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	274АТ бд 2022			
	усього	у тому числі		
лекції		практич.	с.р.	
Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек	8	2		6
Застосування ризик-орієнтованого підходу в управлінні безпекою	11	2	2	7
Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	12	2	2	8
Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу	12	2	2	8
Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС	16	2	6	8
Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура	9	2		7

захисту населення та АТО у НС				
Надзвичайні ситуації автотранспортної галузі	10	2		8
Засоби пожежогасіння	12	2	2	8
Усього годин	90	16	14	60

Оцінювання результатів навчання

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	опитування	виконання завдань на практичних заняттях	тестування	
Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек	5			5
Застосування ризик-орієнтованого підходу в управлінні безпекою	5	5		10
Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки	5	5		10
Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу	5	5		10
Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у НС	5	15	25	20
Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС	5			5
Надзвичайні ситуації автотранспортної галузі	5			5
Основи пожежної безпеки	5	5		10
Разом	40	35	25	100

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 90 год. Кількість кредитів – 3,0. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу деканату.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Стиценко Т.Є., Пронюк Г.В., Сердюк Н.М., Хондак І.І. Безпека життєдіяльності. Навч. посібник . Харків: ХНУРЕ, 2018. 336 с.
2. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності. Підручник. Київ: ЦУЛ, 2019. 448 с.
3. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” № 4004-ХІІ від 24.02.94. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
4. Основи законодавства України про охорону здоров'я № 2802-ХІІ від 19.11.92. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
5. Кодекс цивільного захисту України № 5403-VI від 02.10.2012. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві” № 337 від 17.04.2019 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-п#n12>

7. Наказ Про затвердження Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою № 15 від 26.01.2005.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05#Text>
8. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями” № 368 від 24.03.04 р.
9. Норми радіаційної безпеки України
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0062282-97#Text>
Допоміжні
10. Кіт Л. Я. Основи рятування і збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані. Навчально-методичний посібник Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 132 с.
11. Атаманчук П.С. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. Київ: ЦНЛ, 2017. 276с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://moodle.pdaa.edu.ua>.
2. Цивільний захист та безпека життєдіяльності. Сайт МОН України.
[URL:https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/diyalnist/civilnij-zahist-ta-bezpeka-zhittiediynosti](https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/diyalnist/civilnij-zahist-ta-bezpeka-zhittiediynosti) (дата звернення: 26.07.2022).
3. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.
[URL:https://mepr.gov.ua](https://mepr.gov.ua) (дата звернення: 26.07.2022).
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 26.07.2022).
5. 7. Закон України «Про дорожній рух».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text> (дата звернення: 26.07.2022).